

Očekávaná renesance jadra nepřišla

Po roce 2000 vzrostly naděje vkládané do jadra. V krizi však **spadla poptávka po energii i cena**, objevily se další zdroje, Japonsko zasáhla tsunami a Německo zezelenalo

PRAHA Ohlašovaná renesance jaderné energie z počátku 21. století se nekoná.

Důvodů je rovnou několik: rostoucí konkurence jiných zdrojů, jako jsou břidlicový plyn a obnovitelná energie, klesající poptávka po elektřině, kterou zavinila finanční krize, a nehoda ve Fukušimě, která zvedla nedůvěru k jádru a Německo dokonce dohnala k razantnímu přechodu k zelené energii.

„Vezměte v potaz, že Německo je třetí největší průmyslově vyspělou ekonomikou na světě. Pokud se mu podaří vyměnit jadernou energii za obnovitelné zdroje, které se stále vyvíjejí, a to i při růstu energetické spotřeby kvůli rostoucímu průmyslu, pak vznikne nový průmyslový model, nový základ pro 21. století. Mohla by to být evropská exportní revoluce. A já jsem si jist, že to půjde,“ uvedl pro MF DNES při své páteční návštěvě Prahy předseda Evropského parlamentu a německý sociálně-demokratický politik Martin Schulz.

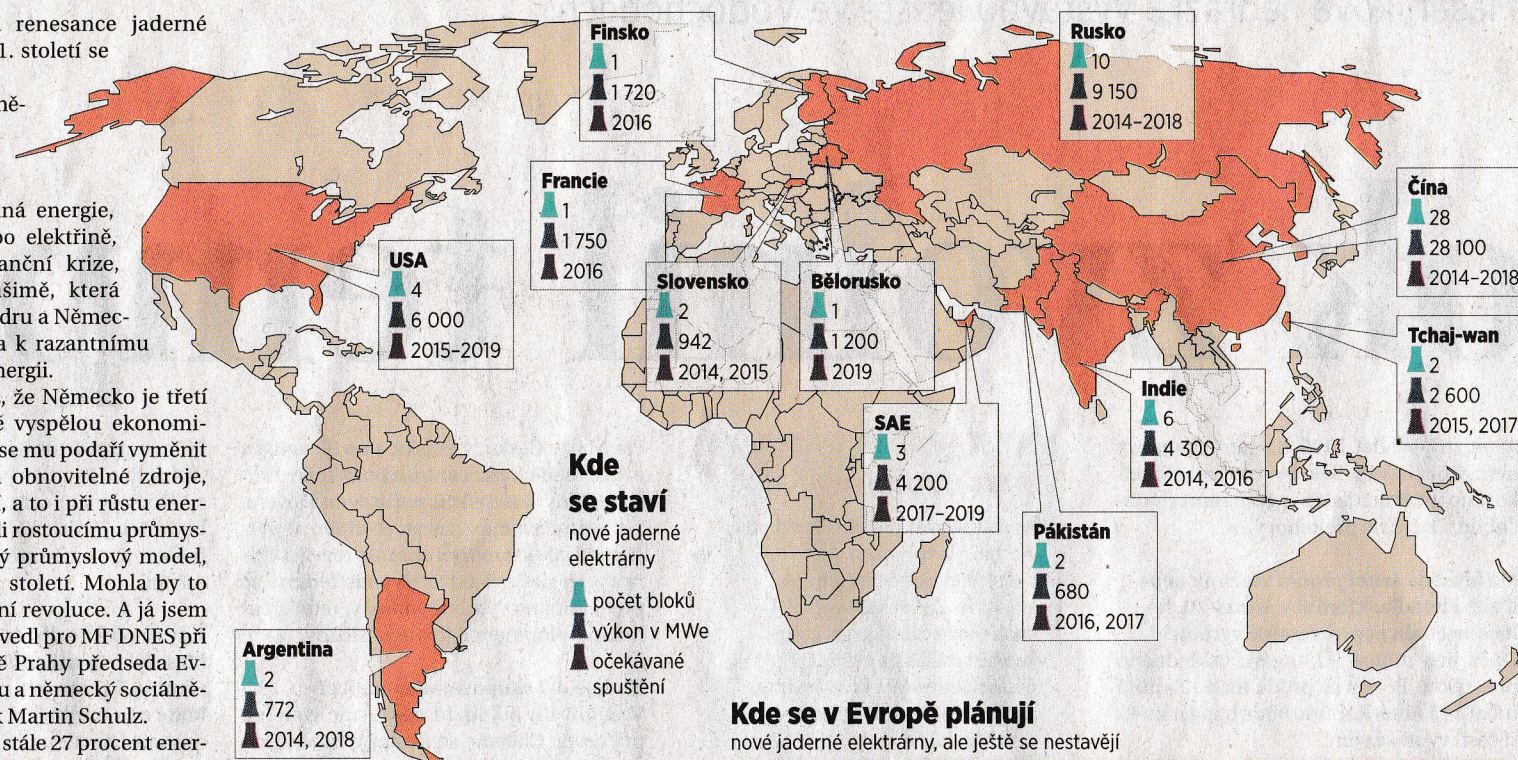
Přesto se v Evropě stále 27 procent energie vyrábí z jadra a několik evropských zemí staví nebo se chystá jadernou elektrárnu postavit. A ani Schulz si nedělá iluze, že v příštích desítkách let tady jaderné elektrárny nebudou.

Vyrábět energii z jadra je však v tuto chvíli ekonomicky nerentabilní.

„Z ekonomického pohledu jde o to, jestli zisky pokryjí všechny náklady, které jaderná energie nese, jestli se vyplatí soukromým investorům. A v tuto chvíli já v EU nevidím jedinou jadernou elektrárnu stavěnou z čistě obchodních důvodů. O renesanci nemůže jít, když jsou náklady vysoké, ceny energie nízké a rizika v podobě měnící se energetické politiky a obnovitelných zdrojů nebo ceny na trhu jsou vyso-

ká,“ vyjmenovává důvody Georg Zachmann, energetický analytik z bruselské nezávislé společnosti Bruegel v telefonickém rozhovoru pro MF DNES. Poukazuje na to, že nyní stavěné jaderné elektrárny ve francouzském Flamanville nebo ve Finsku se významně prodražují a stavba se protahuje.

„Ale podívejme se taky na Británii, která chce stavět jadernou elektrárnu, a jediný vážný uchazeč – francouzská společnost EDF – ji nabízí postavit za cenu, při níž by vyrobená MWh stála kolem 120 eur. To je více než částka, již Německo podporuje větrnou energii,“ zdůrazňuje Zachmann.

Kde se v Evropě plánují

nové jaderné elektrárny, ale ještě se nestavějí

	počet bloků	výkon v MWe	plánovaný začátek výstavby*
Bělorusko	1	1 200	2015
Bulharsko	1	1 000–1 200	2016
Česko	2	2 400	neznámý
Finsko	2	2 600–2 800	2016
Litva	1	1 350	2015
Maďarsko	2	2 400	podepsána smlouva, spuštění nejdříve 2023
Nizozemsko	1	1 000–1 600	nejasný
Polsko	neznámý	6 000	2019
Rumunsko	2	1 440	neznámý, spuštění nejdříve 2019
Turecko	8	9 400	2015
Velká Británie	11	15 600	neznámý, spuštění nejdříve 2023

Pozn.: * nejbližší možný začátek stavby prvního reaktoru

Pramen: World Nuclear Association

U Temelína se mluvilo o tom, že při ceně 90 eur za MWh by se stavba ještě vyplatila, draž už nejspíše ne. „EDF odmítá cenu snížit s ohledem na vysoká rizika včetně politických. Čili bez nějakých vládních záruk postrádá jaderná elektrárna obchodní smysl,“ dodává Georg Zachmann, který je také členem Německé poradní skupiny pro Ukrajinu.

Právě spor mezi Ukrajinou a Ruskem může stočit pozornost k jádru, jenže peníze chybějí. Jak bude nakonec vypadat energetická mapa Evropy za 10 nebo 20 let?

„Určitě budeme mít větší podíl obnovitelných zdrojů, zemní plyn z dovozu, snad i méně uhelných zdrojů a pravděpodobně stejný díl jaderné energie jako dnes. Ale energetický trh nebo cena uhlí je nevypočitatelná a můžu se zcela mýlit. Scénář však bude stát na mixu obnovitelných zdrojů a plynu,“ odhaduje Zachmann.

K podobnému závěru došel i politik Schulz. „Každá země si chce zachovat energetickou suverenitu, a některé se proto vydávají jinou cestou. Francouzský prezident Jacques Chirac tvrdil, že jaderná energetika je jediným nástrojem k zachování klimatu. Chápu rovněž Polsko, jehož ekonomika je z více než 90 procent závislá na uhelných zdrojích. Nemůžeme čekat, že se změní ze dne na den. V nejbližších desetiletích se bude v Evropě energie stále čerpat z jadra, uhlí i obnovitelných zdrojů,“ dodal předseda europarlamentu.

Pokud se Německu podaří přejít na obnovitelné zdroje při klesajících nákladech, pak se může stát modelovým příkladem nejen v Evropě, ale pro celý svět.

„Nejde o počet uhelných elektráren. Vše závisí na tom, jestli Evropa dokáže snížit výrobu energie z obnovitelných zdrojů tak, aby se Číňanům nevyplatilo brát energii z uhlí. Tam se rozhodne, jestli udržíme klimatické změny pod kontrolou,“ uzavřel analytik Zachmann.

Kateřina Koubová